تنش

امروز با اعلام استراتژی جدید

امریکا بحران با کره را به رویارویی با چین می‌کشد

چینی‌ها خوشحال بودند که با آمدن ترامپ و تیم اسلام‌ستیز وی به رهبری دامادش، سیاست دفاعی امریکا در دوران باراک اوباما که چین را بـه عنوان اصلی تریـن تهدید معرفـی می‌کرد، عوض شود و روی خاورمیانه متمرکز شـود اما تداوم بحران کره‌شمالی حالا دوباره واشـنگتن را به فکر انداخته تا نه در سطح جابه‌جایی تاکتیکی بلکه دوباره در سطح راهبردی، چین را به عنوان تهدید اصلی معرفی کند. بـه خصوص که آخرین امیدهـای امریکا برای مهار کره‌شمالی از طریق روسیه هم به سد ناامیدی خورده است.

دو مقام ارشد کاخ سفید می‌گویند دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا امروز (دوشنبه) استراتژی جدید امنیت ملی این کشور را بر پایه شعار انتخاباتی «ابتدا امریکا» اعلام می‌کند که در آن چین رقیبی برای این کشور خواهد بود. به نوشته خبرگزاری «رویترز» این مقامات – که خواستند نام‌شان فاش نشود – معتقدند در رویکرد جدید قرار نیست چین مهار شود بلکه ترامپ قصد دارد دید بهتری نسبت به چالش‌هایی که چین برای امریکا دارد، ارائه کند. این در حالی است که آخرین امیدها برای مهار کره‌شمالی از طریق تماس ترامپ با ولادیمیر پوتین همتای روسش به جایی نرسیده است و رئیس‌جمهوری امریکا مسکو را به ناکامی در کمک به بحران متهم کرده که البته واکنش روس‌ها را به دنبال داشت. سرگئی ریابکوف، معاون وزیر امور خارجه روسیه نسبت به افزایش تنش در منطقه شرق دور هشدار و گفت: واقعاً جای تأسف است که امریکا بار دیگر به دنبال اعمال فشار بیشتر بر کره‌شمالی است. باید این رقابت برای تهدید، فشار و ارائه پیش‌شرط برای مذاکرات با کره‌شـمالی را کنار بگذاریم و به دنبال یک راه‌حل سیاسـی باشـیم. وی ادامه داد: هم پیونگ‌یانگ و هم واشنگتن در حال حاضر به دنبال پیش‌شرط برای مذاکرات هستند و این خطر تنش غیرقابل کنترل را در منطقه افزایش می‌دهد. رکس تیلرسون، وزیر امور خارجه امریکا روز جمعه در شورای امنیت سازمان ملل از پیشنهاد اولیه‌اش برای برگزاری مذاکرات بدون قید و شرط با کره‌شمالی عقب نشسـت. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا نیز از روسیه به دلیل کمک نکردن برای اعمال فشار بر کره‌شمالی با هدف متوقف کردن برنامه‌های موشکی و اتمی این کشور انتقاد کرد اما ریابکوف گفت که پس از نشست شورای امنیت و صحبت‌های نمایندگان ارشد کشورهای غربی ما به این نتیجه رسیدیم که منطق فشار بر کره‌شمالی مسئله‌ای اسـت که تنها باعث بدتر شدن اوضاع می‌شود. سناتور الکسی پوشکوف، گفت‌وگوهای رؤسای جمهور روسیه و امریکا را در بهبود روابط دو کشور بی‌تأثیر خواند. به گزارش خبرگزاری روسی نووستی، این سناتور روس گفت: شبکه تلویزیونی سی‌ان‌ان اذعان کرده که در روسیه تقریباً مطلبی در خصوص گفت‌وگوهای اخیر ولادیمیر پوتین و دونالد ترامپ، رؤسای جمهور روسیه و امریکا مطرح نشده است، خب دلیل آن ساده است، تماس‌های ترامپ به هیچ‌وجه منجر به تقویت منافع عمدتاً از دست رفته دو کشور نمی‌شود. رؤسای جمهور روسیه و امریکا در ۱۴ دسامبر با یکدیگر تلفنی مذاکره کردند. در جریان این گفت‌وگوها پوتین و ترامپ درباره مسائل مهم در روابط دوجانبه و وضعیت بحرانی در شبه‌جزیره کره تبادل‌نظر و بر حل دیپلماتیک این موضوع تأکید کردند. البته روس‌ها دست از تماس با کره‌شمالی برنداشته‌اند. هیئتی از مقامات وزارت دفاع روسیه روز شنبه ۱۶ دسامبر به کره‌شمالی سفر کردند. به گزارش ایسنا، به نقل از نووستی، هیئت نظامی روسیه به سرپرستی ویکتور کالگانوف، معاون مرکز کنترل ملی دفاع روسـیه در نخستین نشست کمیسیون همکاری‌های نظامی دو کشـور در پیونگ‌یانگ شرکت کردند. پیش‌تر سفارت روسیه در کره‌شـمالی در خصوص برگزاری این نشست اطلاع داده بود. هدف از این دیدار، اجرای توافقنامه بین روسیه و کره‌شمالی در جلوگیری از فعالیت‌های نظامی خطرناک اعلام شده است که در تاریخ ۱۲ نوامبر ۲۰۱۵ میلادی به امضای دوطرف رسیده بود.

■ چین در حال یارگیری

چینی‌ها در برابر امریکا علاوه بـر تقویت روزافزون قوه دفاعی خود در شرق دور و به خصوص در دریای چین جنوبی به دنبال تغییر ژئوپلتیک منطقه از طریق مذاکره و جداسازی متحدان منطقه‌ای امریکا هستند. مقامات پکن تلاش می‌کنند با کره‌جنوبی مستقیماً و در واقع مستقل از مذاکرات‌شان با امریکا مذاکره کنند و به نظر می‌رسد که در این مسیر هم موفق بوده‌اند، هرچند که این کار شـاید باعث نگرانی کره‌شمالی شـود. به گونه‌ای که رسانه حکومتی کره‌شـمالی سفر رئیس‌جمهور کره‌جنوبی بـه چین و تصمیمات بـرای تحریم‌ها و افزایش فشـار بر پیونگ‌یانگ را محکوم کرده اسـت، در حالی که کارشناسان معتقدند تحریم‌های کره‌شمالی از سوی چین اولاً یا به خوبی اجرا نمی‌شود یا اگر هم اجرا شود با هماهنگی مسکو- پکن به خصوص در موضوع رساندن سوخت به کره‌شمالی تحریم‌ها دور زده می‌شود. اما یارگیری حتی از متحدان دورتر در شرق دور هم انجام می‌شود. مقامات نظامی فیلیپین و چین به منظور تقویت همکاری دفاعی- نظامـی با یکدیگر مذاکره کردند. براساس گزارش «نشنال اینکوایرر»، این دو کشور برای افزایش همکاری در زمینه آموزش و پرورش نیز موافقت کردند. از اواخر دوره باراک اوباما با روی کار آمدن دوتره در فیلیپین، سیاست سختگیرانه وی در مبارزه با قاچاق مواد مخدر به انتقاد امریکا از وی انجامید که تیرگی روابط این دو متحد قدیمی را در پی داشت و از همان زمان دوتره تهدید کرده بود که به سوی چین خواهد چرخید.

پرونده

ایران ادعای موشکی امریکا را به سازمان ملل می‌کشد

وزیر خارجه ایران اعلام کرد که تهران علیه ادعای امریکا مبنی بر تحویل تسلیحات به حوثی‌های یمن، به سازمان ملل شکایت می‌کند.

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، در ایمیلی به خبرگزاری روسی اسپوتنیک، از قصد جمهوری اسلامی برای شکایت از امریکا به سازمان ملل متحد، درباره اتهام تحویل تسلیحات به حوثی‌های یمن خبر داده است. ظریف در حاشیه «همایش تخصصی انعکاس موازین حقوق بشر در قوانین کیفری ایران» گفته است: «امریکا برای سرپوش گذاشتن بر حضور خود در منطقه و اقداماتی که می‌تواند جنایت جنگی محسـوب شود، اتهامات بی‌پایه‌ای را با نشان دادن یک تکه آهن علیه جمهوری اسلامی ایران مطرح می‌کند». محمدجواد ظریف افزود: «در اینکه صحبت‌های خانم هیلی هیچ مستنداتی نداشـت شکی نیست و حتی برای غربی‌ها هم در این خصوص قانع‌کننده نبوده است.» ظریف امریکا را متهم کرده که این ادعاها را برای «به فراموشی سپردن» حضور امریکا در «جنایات در منطقه و به‌خصوص در یمن» و نیز تصمیم به به‌رسـمیت شناختن اورشلیم (بیت‌المقدس) به عنوان پایتخت اسرائیل مطرح می‌کند. رئیس دستگاه دیپلماسی تصمیم رئیس جمهوری امریکا در مورد اورشلیم را اقدامی خواند که «همه دنیا» آن را به عنوان «حرکتی خطرناک» محکوم کرده است. ظریف در عین حال امریکا را مورد حمله‌ای متقابل قرار داد و گفت: «کشوری که خود بمب‌های خوشه‌ای در اختیار دولت عربستان گذاشته و این بمب‌ها کودکان و پیرمردان یمنی را نابود کرده و کشوری که از محاصره یمن توسط رژیم سعودی حمایت کرده چنین ادعاهایی را مطرح می‌کند». نیکی هیلی، نماینده امریکا در سازمان ملل، پنج‌شنبه گذشته در یک کنفرانس خبری در واشنگتن، قطعات باقی‌مانده موشک شلیک‌شده از سوی حوثی‌ها به ریاض را به نمایش گذاشت و مدعی شد که این موشک در ایران و در مجتمع صنعتی «شهید باقری» ساخته شده و به حوثی‌های یمن تحویل داده شده است. اتهامات نیکی هیلی علیه ایران در حالی مطرح شده که سازمان ملل هنوز به نتیجه قطعی در مورد منشأ موشک پرتاب‌شده حوثی‌ها به ریاض نرسیده است.

وزیر خارجه عربستان:

برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل «نقشه راه» داریم

گزارش یک

۸۰ هزار اندونزیایی در خیابان‌هـای جاکارتا علیـه تصمیم ترامـپ در مورد قدس اشـغالی تظاهرات کرده‌انـد و رئیس‌جمهور ترکیه هم گفته که قصد دارد سفارت کشورش را به قـدس منتقل کنـد. در اوج احساسـات ضداسـرائیلی، وزیـر خارجـه عربسـتان در گفت‌وگو با فرانس ۲۴ گفته که کشورش برای عادی‌سـازی با رژیم صهیونیسـتی نقشه راه دارد، هرچند تأکید کرده که این نقشه راه در چارچوب طرح صلح عربی اجرا خواهد شـد.

عادل الجبیر، وزیر خارجه عربستان در گفت‌وگو با فرانس ۲۴ برای اولین بار تأیید کرد که ریاض برای «روابط عادی» با اسرائیل یک «نقشه راه» دارد و گفته که معتقد اسـت ترامپ برای ایجاد صلح بین فلسطینیان و اسرائیل جدی است: «ما معتقدیم که دولت ترامپ درباره ایجاد صلح بین اسرائیلی‌ها و فلسطینیان جدی است.» پیش از این گزارش‌های غیررسمی مختلفی درباره روابط پنهان عربستان با رژیم صهیونیستی منتشر شده که آخرین گزارش مربوط به روزنامه اسـرائیلی هاآرتص اسـت که گزارش کرده ییزرا ییل کاتز، وزیر اطلاعات اسرائیل، محمد بن سلمان ولیعهد عربستان را برای دیدار از اسـرائیل دعوت کرده اسـت. روزنامه لبنانی الاخبار هم اخیراً اسنادی از وزارت خارجه عربستان منتشر کرده که نشان می‌دهد عربستان طرحی برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل دارد. عادل الجبیر در گفت‌وگو با فرانس ۲۴ گفته که ریاض و تل‌آویـو «هیچ گونه روابط رسـمی ندارند» ولی تأکید کرده که عربسـتان برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل یک نقشه راه به نام «طرح صلح عربی» دارد. این طرح صلح که در سال ۲۰۰۲ به تصویب اتحادیه عرب رسید، به اسرائیل پیشنهاد می‌کند تا در صورت بازگشت به مرزهای پیش از ۱۹۶۷ از صلح بهره‌مند شوند و از همه مهم‌تر مناسـبات عادی بـا این رژیم را آغاز کنند. وزیر خارجه سـعودی این را رد کرده که کشورش به محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین فشـار وارد کرده تا یا طرح واشـنگتن برای حل و فصل بحران خاورمیانه را بپذیرد یا استعفا کند. وزیر خارجه عربستان درباره اوضاع بیت‌المقدس نیز گفـت: موضع ما درباره بیت‌المقدس همواره بسیار شفاف بوده است. ما به راهکار تشکیل دو دولت بر اساس قطعنامه‌های سـازمان ملل و طرح ابتکاری صلح عربی اعتقاد داریم. مـا بر این باوریم کـه در پایان، یک دولت فلسطینی در مرزهای ۱۹۶۷ خواهیم داشت... که پایتخت آن بیت‌المقدس خواهد بود. این موضع ما بوده است، این موضع ما باقی خواهد ماند. ما بر این باوریم که دولت ترامپ برای دستیابی به صلح بین اسرائیلی‌ها و اعراب، جدی است. وی اظهار داشـت: پیش از آنکه ترامپ تصمیمش را درباره بیت‌المقدس بگیرد، عربستان سعودی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرده بود که چنین تصمیمی نقض قوانیـن بین‌المللی و همین طـور قطعنامه‌های سـازمان ملل اسـت و به نقش امریکا به عنوان میانجیگر روند صلح، لطمه خواهد زد.

■ ریاض تصمیم ترامپ را محرک صلح می‌داند

عـادل الجبیـر در گفت‌وگو با فرانـس ۲۴ تلاش کرده که عادی‌سـازی روابط با اسرائیل را به طرح صلح عربی گره بزنـد، در حالی کـه گزارش‌های غیررسمی ماه‌های اخیر نشان داده که سعودی‌ها فراتـر از این طرح، روند عادی‌سـازی مناسـبات با رژیم صهیونیسـتی را کلیـد زده‌انـد. «فارین پالیسـی» هم در گزارشـی نوشـت که حاکمان سعودی نگرانی‌های زیادی دارند اما ظاهراً اظهارات دونالد ترامـپ رئیس‌جمهور امریـکا در خصوص به رسـمیت شـناختن قدس به عنـوان پایتخت رژیم صهیونیسـتی، جزو نگرانی‌های آنها نیست. بخشـی از موضع‌گیری عـادل الجبیر کـه در آن گفته معتقد است «دولت ترامپ درباره ایجاد صلح بین اسرائیلی‌ها و فلسطینیان جدی است» نشان می‌دهد که برداشـت غالب در ریاض این است که دولت امریکا با هدف فشـار بر فلسـطینیان برای ورود به پروسه صلح، تصمیم گرفته است که قدس را به عنوان پایتخت اسرائیل به رسمیت بشناسد. عبدالحمیـد حکیم، مدیـر مرکـز پژوهش‌های خاورمیانه در شهر جده عربستان در گفت‌وگویی جنجال‌برانگیز با شـبکه امریکایی «الحره» گفته اسـت: «اقدام دونالد ترامپ، درباره به رسـمیت شناختن قدس به عنوان پایتخت اسرائیل آب‌های راکد در پرونده مذاکـرات را به جریان می‌اندازد.» او می‌گوید: «ما به عنوان عرب باید ایمان داشـته باشـیم تا طرف مقابل نیـز ایـن را درک کند. ما باید خواسته‌های طرف مقابل را درک کنیم تا در مذاکرات صلح موفق شویم. ما باید اذعان کنیم که «قدس نماد دینی یهود است و مثل قداست مکه و مدینه برای مسلمانان برای یهودیان مقدس است.» حکیم می‌گوید: «اعراب باید ذهن خود را از میراث ناصری (ناسیونالیسـم عربی) و اسلام سیاسی که فرهنگ انزجار از یهود و انکار حق تاریخی آنها در این منطقه را گسترش داده، آزاد کنند.» این اظهارات حکیم با واکنش‌های تند در داخل عربستان روبه‌رو شده اسـت. جمال خاشقچی، نویسـنده مشهور سـعودی در توئیتی نوشـت: عبدالحمید حکیم ثابت کرده که ما در شرایط اسـتثنایی قرار داریم. جاهلی مثل او نماینده عربسـتان می‌شود و افراد عالم و دانایی که در این موارد چیزی می‌دانند غایب می‌شوند. برخی نیز تأکید کردند که حکیم مکلف به مأموریت عادی‌سازی روابط با اسرائیل مثل انور عشقی شده است.

■ ادامه اعتراضات

شـرایط در جهان اسـلام، برخلاف مسیری به نظر می‌رسد که سـعودی‌ها به سمت آن حرکت می‌کنند. در حالی که منابع فلسطینی از شهادت ۱۰ شـهروند فلسطینی و زخمی شـدن ۲ هزار تن از لحظه اعلام تصمیـم رئیس‌جمهور امریکا در به‌رسمیت شناختن قدس به عنوان پایتخت رژیم صهیونیسـتی خبر می‌دهند، دیروز حدود ۸۰ هزار نفـر از مردم اندونزی بـا تجمع در یکی از میدان‌های اصلی شـهر جاکارتا با در دسـت داشتن پرچم‌های فلسـطین و پلاکاردهایی که روی آنها شعارهایی مانند «فلسطین آزاد» نوشته شـده بود، اقدام ترامپ درباره قـدس را محکوم کردند. این بزرگ‌ترین راهپیمایی اعتراضی علیه تصمیم ترامپ درباره قدس در اندونزی است. در واشنگتن، هزاران نفر از شهروندان امریکایی در اعتراض به تصمیم به رسـمیت شناختن قدس به عنوان پایتخت اسرائیل، در نزدیکی کاخ سفید تظاهرات کردنـد. اعضای نهادهای اسـلامی و غیراسلامی نیز در این تجمع شرکت کردند. آنها ضمن حمل پرچم ۵۰متری فلسطین شعارهایی مانند «آزادی برای فلسـطین» و «اشـغالگری اسـرائیل پایان یابد» سـر دادند. حدود هزار نفر در فرانکفورت آلمان علیه سیاسـت‌های امریکا در ارتباط با اسرائیل تظاهرات کردند. تعدادی از فرانسوی‌ها هم با تجمع در میدان شاتلی پاریس برای فلسـطینیان درخت نوئل تزئین کردند. در این تجمع مسیحیان و مسـلمانان یکصدا علیه سیاست‌های امریکا در خاورمیانه به ویژه قدس اشغالی بانگ فریاد برآوردند.

■ اردوغان: سـفارت‌مان را به قدس شرقی می‌بریم

رئیس‌جمهور ترکیه که هفته قبل میزبان اجلاس ویژه کشورهای اسلامی درباره قدس بود، با بیان اینکه این کشور قدس شرقی را پایتخت فلسطین می‌داند، گفت: ترکیه در این منطقه سفارت افتتاح خواهد کرد. «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه روز یک‌شنبه گفت این کشور قدس شرقی را به عنوان پایتخت فلسطین به رسمیت شناخته و در این بخش از قدس سفارت افتتاح خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری آناتولی، اردوغان که در مراسم اهدای جوایز مطالعات حدیث و سیره در استانبول صحبت می‌کرد، گفت: همانند یک قرن گذشته جهان اسـلام با تلاش‌هایی برای تغییر شکل آن از طریق جنگ‌هـای داخلی، خونریـزی و ایجاد شکاف میان برادران مواجه شده است. وی از مردم خواسـت که خود را در برابر حملاتی که هدفش فقط تخریب جامعه مسلمانان از درون است، آماده کنند. او گفت: مادامی که مسـلمانان با یکدیگر می‌جنگند تنها کسانی که سود می‌برند، گروه‌های تروریستی و تروریسم دولتی مثل اسرائیل هستند. محمد بدیع رهبر گروه اخوان‌المسلمین مصر نیز ضمن دفاع از آرمان فلسطین تأکید کرد که ما را به زندان افکنده‌اند تا برخی معامله موسوم به معامله قرن درباره فلسطین را انجام دهند.

انتحار خونین کویته یک روز پس از گزارش پنتاگون

داعش از پاکستان سربرآورد

گزارش ۲

دو عامـل انتحاری روز یک‌شـنبه بـه کلیسایی در کویته در جنوب غرب پاکستان حمله کردند و باعث کشته شـدن ۱۰ تن و زخمی شدن ۴۴ تـن دیگر شـدند. گـروه تروریسـتی داعش مسئولیت این حمله را بر عهده گرفت. وزارت دفاع امریکا شنبه شب نسـبت به فعالیت‌های آزادانه شبکه حقانی و طالبان در پاکستان هشدار داده بود.

در شرایطی که پرونده داعش در عراق و سوریه به طور کامل بسته نشده است، این گروه تروریستی حملات پراکنده خود را در سـایر کشورهای منطقه تشدید کرده است. پاکسـتان که در ماه‌های اخیر حملات تروریستی زیادی را تجربه کرده است، روز یک‌شنبه نیز شاهد حمله انتحاری دیگری بود که طی آن دهها تن کشـته و زخمی شـدند. به گزارش خبرگزاری رویترز، سرافراز بوگتی، وزیر کشور ایالت بلوچستان پاکسـتان گفت که صدها تن در کلیسـای کویته مشغول عبادت بودند که دو عامل انتحاری دست به این حمله زدند. یکی از آنها با مأموران امنیتی درگیر شد و دیگری موفق شد وارد کلیسا شود. بوگتی گفت که در این حمله ۱۰ تن کشته و ۴۴ تن دیگر زخمی شـدند. سـرفراز بوگتی گفت: «عملیات نیروهای امنیتی و پلیس هنوز به پایان نرسیده و به دنبال دیگر تروریست‌های این حادثه هستیم. تیم‌های امداد و نجات نیز زخمی‌های این حادثه را به بیمارستان شهر کویته منتقل کرده و تمامی نیروهای این بیمارستان در حال آماده‌باش هستند». رئیس‌جمهوری پاکستان و سـایر مقام‌های عالی رتبه این کشور این حمله را محکوم کردند. این حمله تنها چند روز قبل از برگزاری جشن‌های کریسمس و آغاز سال نوی میلادی روی داد و کلیسایی که هدف قرار گرفته بود، در ماه دسامبر و به مناسبت جشن‌های مسیحی برنامه‌های مختلفی را سازماندهی و برگزار می‌کرد. به گزارش رسانه‌های محلی، حدود ۴۰۰ عبادت‌کننده در زمان وقوع حمله در کلیسای متدیست حضور داشـتند. این کلیسا پیش از این نیز هدف حملات تروریستی بوده است. مسیحیان پس از هندوها دومین اقلیت بزرگ مذهبی در پاکستان محسوب می‌شوند و همواره یکی از اهداف حملات تروریست‌ها بوده‌اند. به گزارش دویچه‌وله، یکی از بزرگ‌ترین حملات به مسـیحیان در سال ۲۰۱۳ در پیشـاور صورت گرفت که ۸۴ نفر در آن کشته شدند. حمله به مرکز مسیحیان در سال ۲۰۱۵ در لاهور نیز ۱۵ قربانی برجای گذاشـت. در ایالت بلوچستان پاکستان که با ایران و افغانستان هم‌مرز است، در کنار تروریست‌ها، گروه‌های جدایی‌طلب نیز به صورت مسلحانه با دولت مرکزی درگیر هستند. خبرگزاری «اعماق» وابسته به داعش دیروز با انتشار بیانیه‌ای در اینترنـت اعلام کرد کـه این گروهک تروریستی مسئولیت حمله به کلیسا در شهر کویته را بر عهده می‌گیرد. بر اساس این گزارش، اعماق در بیانیه خود در رابطه با این حمله که دست‌کم هشت کشـته بر جای گذاشـته، تأکید کرد که دو عنصر انتحاری داعش به کلیسـای مذکور حمله کردند. داعش که در افغانسـتان قدرت گرفت، در ماه‌های اخیر حملات خود به پاکستان را در دستور کار قرار داده است. چند ماه پیش هم در حملات این گروه به زیارتگاه صوفی‌ها، ۵۰ تن کشته و بیش از ۱۰۰ نفر زخمی شدند. حمله انتحاری داعش پس از آن انجام شد که وزارت دفاع امریکا شنبه شب در اولین گزارش خود به کنگره بعد از تصویب استراتژی جدید امریکا درباره افغانسـتان و جنوب آسیا اعلام کرد: «شبکه حقانی و طالبان آزادانه در پاکستان پرسه می‌زنند. امریکا بار دیگر به رهبری پاکستان مبنی بر اهمیت مبارزه علیه تروریسـت و گروه‌هـای افراطی تأکید می‌کند.» دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در ماه آگوست در اعلام راهبرد جدید خود در افغانستان، از مقامات اسـلام‌آباد به خاطر حمایت از گروه‌های تروریستی به شدت انتقاد کرد. ترامپ همچنین شنبه شب کمک مالی ۷۰۰ میلیون دلاری به پاکستان را امضا کرد، اما گفت که این پول در صورتی به پاکستان پرداخت می‌شـود که لانه‌های امن تروریستی را در خاکش نابود کند.

■ همکاری طالبان و داعش

هرچند طالبان افغانسـتان با داعش در این کشـور اختلاف دارد، اما به نظر می‌رسد طالبان پاکستان با تروریست‌های داعش همکاری دارد. به تازگی فیلمی در صفحه توئیتر منتسب به گروه تروریستی داعش منتشر شده است که سخنگوی سابق گروه تحریک طالبان پاکستانی «شاهد الله شاهد» به همراه دهها نفر دیگر از شبه‌نظامیان گروه طالبان را نشان می‌دهد که وحدت گروه طالبان پاکستانی را با داعش اعلام می‌کنند. شاهد الله شاهد دوماه پیش نیز با انتشار یک پیام صوتی، اعلام کـرده بود: «من با ابوبکر البغدادی (سرکرده گروه تروریستی داعش) اعلام همبستگی می‌کنم و از این پس از همه دستورات ابوبکر البغدادی پیروی می‌کنم.» پاکستان سـال‌ها است که منبع و تغذیه‌کننده گروه‌های تروریستی است اما حالا خود با مشکلی اساسی به نام تروریسم و حضور گروه‌های مختلف شبه‌نظامی و تروریستی مواجه شده است که از کنترل پاکستان خارج گردیده از آن جمله گروه داعش که به صورت بالقوه در حال شکل‌گیری در این کشور اسـت. رئیس حزب جمعیت علمای پاکستان گفته است که داعش به داخل پاکستان نفوذ کرده است و از سوی برخی گروه‌های تروریستی و شبه‌نظامی در این کشور حمایت می‌شود. تحقیقات نشان می‌دهد داعش سوریه نتوانسته در پاکستان رخنه کند اما حامیان این گروه در شهرهای بزرگ این کشور به دنبال مستحکم کردن جایگاه خود هستند. به گزارش پلیس تاکنون ۳۵ نفر از حامیان داعش در پاکستان دستگیر شده‌اند بنابراین ممکن است این گروه به صورت مستقیم وارد پاکستان نشده باشد اما پیروان زیادی در این کشور دارد. فرمانده پلیس ایالت سند در گزارشی اعلام کرده است که داعش از کشتار شیعیان در پاکستان حمایت می‌کند و ۲۵ نفر از افراد مسـلح کـه اتوبوس حامل شیعیان اسماعیلی در کراچی را هدف قرار دادند، تحت تأثیر داعش دست به این جنایت زدند.

دیدگاه

محمد بابایی

رازهای قدرت و پیروزی حزب‌الله

کارنامه جنبش مقاومت اسلامی لبنان کاملاً مشخص و خودگویایی همه چیز است، کسی نمی‌تواند دستاورد تاریخی آنها را در بیرون راندن بدون قید و شرط نظامیان اسرائیلی از جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰ انکار کند یا هنر غافلگیری آنها را در جنگ تابستان ۲۰۰۶ نادیده بگیرد و از همه مهم‌تر این رزمندگان جنبش مقاومت اسـلامی لبنان بودند که در خط مقدم مهم‌ترین نبردها با گروه تروریستی داعش و القاعده از قصیر تا سامرا قرار داشتند و پرچم پیروزی را پس از هر نبردی به اهتزاز درآورده‌اند.

نقش تعیین‌کننده حزب‌الله در تحولات منطقه‌ای باعث شده طی چند سال گذشته تمرکز مطالعاتی بیشتری روی این جنبش در محافل آکادمیک و رسـانه‌ای غربی صورت بگیرد. حالا همه می‌خواهند رازهای قدرت و موفقیت طرف پیروز را بشناسند و حتی از آن الگو بگیرند.

درباره حزب‌الله در زبان فارسـی آثار خیلی کمی تولید شـده اما به نظر می‌رسـد در محافل غربی تلاش زیادی برای شناخت رازهای موفقیت حزب‌الله در جریان است. تقریباً روزی نیست که درباره این جنبش مطلبی در رسانه‌ها و اندیشکده‌های غربی مطرح نشود. هرچند اکثر این مطالب از طرف مراکزی تولید می‌شـوند که نه تنها رویکرد مثبتی به حزب‌الله ندارند بلکه تحت حمایت‌های مراکز قدرت به‌ویژه لابی‌های صهیونیستی در واشنگتن قرار دارند. با وجود این بعضی از این مطالب تلاش کرده‌اند تا حدود زیـادی بی‌طرفی خود را حفـظ کنند و نـگاه واقع‌بینانه‌ای به توانایی‌هایی و ظرفیت‌های حزب‌الله داشته باشند.

در آخریـن مـورد از ایـن آثـار، پایـگاه تحلیلـی وارانـد راک (warontherocks.com) که ظاهراً وابسـته به پنتاگون و مراکز نزدیک به اسرائیل است طی گزارشی تحلیلی تلاش کرده دلیل «مؤثر» بودن حزب‌الله در میادین را از زاویه‌ای متفاوت نگاه کند.

در این گزارش، «مایکل اینستید» و «کندال بلانجی» به این سؤال پاسخ می‌دهند: «آیا ما واقعاً می‌دانیم چه چیزی باعث می‌شود تا حزب‌الله این تا حد موفق باشد؟» نویسندگان با بررسی اسامی، محل تولد و نحوه شهادت هزاران شهید مقاومت تلاش کرده‌اند مشخص کنند سازمانی مانند حزب‌الله چگونه عمل می‌کند که از یک جنبش مقاومت زمینی به یک نیروی شبه‌نظامی تبدیل شده است؟» نویسـندگان تصریح می‌کنند: «در حالی که تاریخ، سیاست، ایدئولوژی و دخالت حزب‌الله در تروریسم [با تعریف امریکایی] به صورت مفصل مورد بررسی قرار گرفته‌اند و تعدادی آثار مفید درباره حزب‌الله به عنوان یک سازمان نظامی وجود دارد اما هنوز تحقیقات زیادی باید صورت بگیرد تا منشأ موفقیت‌های نظامی حزب‌الله کشف شود.»

در این گزارش، دلایل تأثیرگذاری نظامی حزب‌الله به چند مورد تقسیم می‌شود؛ نخست، نقشی که فرماندهان نظامی خلاق حزب‌الله مانند عماد مغنیه و مصطفی بدرالدین در انتقال حزب‌الله به سازمانی با توانایی بالای یادگیری داشتند. دوم، عادت‌های رازداری و هشیاری که از زمان بسته شدن نطفه حزب‌الله به عنوان یک جنبش مقاومت زیرزمینی مخفیانه تجمیع و بر اثر چندین دهه نبرد تقویت شده‌اند. سوم، برداشت قدرتمند اعضای این گروه از فرهنگ جهاد، شهادت و مقاومت، چهارم، آشنایی نیروهای حزب‌الله با جغرافیای سرزمینی و انسـانی خود و در نهایت حمایت‌های تسلیحاتی، آموزشی، مالی، اطلاعاتی و لجستیکی ایران.

نویسندگان در ادامه می‌نویسند که منبع جدیدی از قدرت حزب‌الله را شناسایی کرده‌اند که نقش کلیدی در موفقیت‌های حزب‌الله دارد که پس از بررسی بیوگرافی بیش از ۲ هزار و ۱۰۰ شهید رزمنده حزب‌الله از ۱۹۸۲ تا ۲۰۱۷ به دست آمده است. بر اساس این گزارش، «حزب‌الله به انسجام خانوادگی، خویشاوندی و محلی تکیه کرده و یا همان «عصبیت» مفهومی که اندیشمند عرب ابن‌خلدون در توصیف انسجام درون گروهی به کار گرفت که می‌تواند منجر به اسـتخدام اعضا شـود و واحدهای باانگیزه، منسجم و موثر ایجاد کند.»

نویسندگان در ادامه گزارش طولانی و مفصل خود با جزئیات بیشتری به نقش عامل خانوادگی، محلی و خویشـاوندی حزب‌الله می‌پردازند و پیشنهاد می‌دهند ارتش‌های منطقه از بعضی الگوهای حزب‌الله برای تقویت توان تأثیرگذاری خود استفاده کنند.

همانطور که گفته شد این نوع آثار که به دنبال شناخت حزب‌الله هستند به صورت قابل توجهی زیاد شده‌اند که البته خود این مسئله ناشی از پیروزی حزب‌الله در میادین است. تاریخ سیاست بین‌المللی نشان می‌دهد، پس از جنگ‌ها همواره الگوی طرف پیروز غالب می‌شود چرا که سایر بازیگران با شناسایی و تقلید این الگوها می‌خواهند به پیروزی دست یابند؛ اتفاقی که به نوعی برای امریکا پس از جنگ جهانی دوم رخ داد و خیلی از ارتش‌های جهان تلاش کردند الگوی نظامی این کشور را حتی در نوع یونیفرم‌های نظامی برای ارتش خود به کار گیرند.

حالا حزب‌الله به عنوان یکی از تأثیرگذارترین بازیگران منطقه‌ای که «در هر میدانی وارد شده پیروز بیرون آمده» به مرکز توجه مطالعات آکادمیک و رسانه‌ای جهان به‌ویژه امریکایی‌ها تبدیل شده و انتظار می‌رود آثار تولیدی درباره این گروه به‌ویژه در محافل اندیشه‌ای بیش از پیش افزایش یابد تا منابع قدرت و رازهای پیروزی این جنبش را کشف کنند.

اخبار کوتاه

■ نقشه امارات برای پسر دیکتاتور سابق یمن

بعد از خیانت علی عبدالله صالح به یمنی‌ها و چرخش به سمت عربستان که با مشت آهنین نیروهای انقلابی و قتل صالح روبه‌رو شد، حالا امارات مذاکراتش را با ریاض برای حمایت از پسـر وی و دادن نقش محوری به او در اسـتراتژی جدید درباره یمن از سـر گرفته اسـت. به گزارش اینتلیجنس آنلاین فرانسه، ابوظبی از چند ماه پیش تلاش کرده است احمدصالح را به ائتلاف عربی علیه حوثی‌ها ملحق کند که این پروژه در پی کشته شدن پدرش در درگیری با انصارالله در اوایل ماه جاری دوباره احیا شده اسـت. همزمان، ابوظبی طرحی را با عنوان «صنعای عرب» به هم‌پیمانانش ارائه کرده که اولویت را بازپس‌گیری بندر الحدیده در غرب کشور قبل از آغاز عملیات صنعا می‌داند. این طرح شامل حمایت امریکاست که به کشتی‌های عربستان کمک می‌کند.

■ پشیمانی بیشتر انگلیسی‌ها از خروج از اروپا

در حالی کـه دور دوم گفت‌وگوهـای برگزیت میـان اتحادیه اروپا و بریتانیا به زودی به جریان می‌افتد، یک نظرسنجی که از سوی مؤسسه تحقیقاتی «بی‌ام‌جی» انجام گرفته، نشـان می‌دهد که ۵۱ درصد از سـاکنان بزرگ‌ترین جزیره اروپا خواهان تداوم عضویت در اتحادیه اروپا هسـتند و تنها ۴۱ درصد از پرسش‌شـوندگان با برگزیت موافق بوده‌اند. بقیه نیز در این باره مردد بوده‌اند. به نوشته نشریه بریتانیایی «ایندیپندنت» این نخستین بار از زمان برگزاری همه‌پرسی برگزیت در تابستان سال گذشته میلادی اسـت که مخالفان خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا اکثریت را تشکیل می‌دهند.

■ روسیه ۱۲ موشک قاره‌پیما آزمایش می‌کند

براساس گزارش وزارت دفاع روسـیه، این کشور در سال آتی میلادی ۱۲ موشـک بین‌قاره‌ای آزمایـش می‌کند. به گزارش ایسـنا، به نقل از خبرگزاری تاس، در ۱۷ دسـامبر ۱۹۵۹، شـورای وزرای شـوروی در حکمی دسـتور داد تا فرماندهی نیروهای موشکی ایجاد شود. در بیانیه وزارت دفاع روسیه آمده اسـت: از زمان تشکیل یگان نیروهای اسـتراتژیک موشـکی، بیش از ۵ هزار موشـک آزمایش شده و ۵۰۰ مورد آنها در جریان مانورهای نظامی صورت گرفته اسـت. نیروهای موشکی استراتژیک روسیه کنترل بیش از دوسوم از ظرفیت‌های اتمی استراتژیک این کشـور را برعهده دارند و حدود ۶هزار نیرو در هر روز این وظیفه را انجام می‌دهند. روسیه در سال جاری میلادی تنها پنج موشک قاره پیما آزمایش